

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

== A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG“ HIVATALOS KÖZLÖNYE ==

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és oszöntörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyesületi tagok és községi előljárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DERÉKI ANTAL

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, I. emelet, a köziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Köziratokat vissza nem adunk.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések első árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K. A nyílt-tér és hirdetések előre fizetendők.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10.489. szám.

Feltámadás.

Az elnémult harangok újra megszólalnak; zugásuk-bugásuk betölti a levegőt... hegyet völgyet... erdőt-mezőt és fenn hirdetik: az emberiség Megváltójának, sötét sziklasírjából való dicső feltámadását...

A ki mindnyájunkért szenvedett, mindnyájunkért hordta glóriaövezett fején az ezer sebeket hasító töviskoronát... mindnyájunkért ontotta nemes szívének drága vércseppjeit... ki mindnyájunkért vonszolta a kereszt nehéz terhét... nem halt meg, hanem feltámadott halottaiból, hogy megváltsa az emberiséget és megtermékenyítse a mi lelkeinket az ő nagy, ma gasztos emberszeretetével; hogy megtanítson bennünket: hinni, remélni és szeretni...

Hinni az Istenségben, remélni az életben és szeretni az embert az emberben...

Megszentelt testét véresre sebezte vad martalócok durva korbácsa... szomját nem enyhítette, jótékony kéz nyújtotta hűsítő ital... lepökdösték... meg-rugdalták... gaz farizeusok hitvány aranyért eladták elárulták... és az ő nagy szíve, mely eddig e világon a legnagyobb volt, megcserepedett ajkaira mégis ez engesztelő szavakat adta: Bocsássatok meg nekik, mert nem tudják mit cselekesznek!

Azóta kétezredév gördült alá a végtelenségbe... Hamis próféták igyekeztek érdemeit megtépni, nagyságát kissebbíteni, tanait meghamisítani — hiába... A mi szép, nemes és magasztos eszme még a mai napig is e világot, az emberiséget áthatja, mind az ő örökségét képezi, az ő dicsőségét hirdeti... az ő isteni halhatatlan voltát zengi ott fent az égben, valamint ide lent a földön is...

Az Istenségtől származva, az Istenség végtelen jóságát hirdeti ő mindmáig itt a földön; és az emberiség milliói szent áhitattal zarándokolnak a feltámadás napján ama szent sírhoz, melyből az isteni eszme, az egyenlőség és az emberszeretet eszméje, a Megváltóval együtt feltámadott és az egész világot, az egész emberiséget, mint az ő lelkéből sarjadzott lény sugar bearanyozta átmelegíti és áthatja...

Ápoljuk és őrizzük az ő nagy és gasztos tanait szíveinkben, belőlük... plántáljuk át

nemzedékről nemzedékre, hogy a krisztusi eszme, az általános emberszeretet eszméje, örökké éljen, a míg csak ember él... a míg a világ áll...

A megváltó feltámadott! Dicsőség érte Istennek a magasban...

Választás után.

Finita la comedia!

Lezajlott a nagy harc, mely kezdetétől fogva lázas idegességben, izgatott forrongásban tartotta az egész közvéleményt és heteken át megzavarta a vármegye lakosságának addig élvezett és biztosnak hitt békéjét.

Bebizonyult ez áldatlan harc alatt, hogy néha kis okok, nehéz nagy okozatokkal, súlyos következményekkel járnak; bebizonyult, hogy feltorló körülmények, változó viszonyok, igaztalan véletlenségek, szóval a sors néha olyan váratlan fordulatokat teremtenek, mely az emberi előrelátás körén jóval tulesnek és olyan eredményeket szülnek, minőkre a legjózanabb, leghiggadtabb elme sem tudott, sőt nem mert számítani.

A legelső, legsúlyosabb hiba kétségtelenül az a makacsság volt, mellyel dr Damokos Andor barátai és pártja a küzdelem előterébe tölték; ellenszenvesse tette ezt a küzdelmet leginkább az, hogy a pártnak élén Ugron Zoltán látszott állani, a ki félre ismerhetlenül és kifejezetten a főispán ellen fordult, nemcsak írásaiban, de minden tettében is és ez olyan színezetet adott a dolognak, mintha az egész párt egyesülten kizárólag csak ez egyetlen cél felé törekednék...

Bonyolulttá és zavarossá tette a kérdést a lépten nyomon felburjánzó pletyka, rágalmozás, gyanúsítás, mellyel a mindkét oldalon küzdő felek mindenkinek felültek; a tömérdek ellentmondásban, lázas kapkodásban a legtárgyilagosabb szemlézőnek is óriási feladatot adott, az igazság fonalát markában tartani és attól el nem tántorodni.

A legvégzetesebb hiba volt azonban a múlt hó 13-án tartott első értekezlet, mely a megnyilvánuló ellenszenv dacára is fentartotta dr Damokos Andor további jelölését és melynek reakciójaként a 19-iki értekezlet jeleltkezett, mely — mint most már biztosan megállapíthatjuk, — a választás sorsát eldöntötte. Azt

hiszük, hogy ezt bizonyítani, szinte felesleges munka volna; mert ha az első értekezlet nem szállt volna szembe a közvéleménnyel, ha akkor mindjárt dr Váentsik Ferenc tiszteletreméltó alakját állították volna előtérbe, ha a főispán ellen történt kirohanások helyett az az értekezlet kereste volna a békés kibontakozás útját, akkor ma bizonyosan egészen más eredményekkel állanánk szemben, bár az élesen összeütközött személyi érdekek, akkor sem nyerhetek volna mindenben kielégítést.

Nem szándékunk itt újból részletekbe bocsátkozni; nem képezheti feladatunkat a lassanként elsimuló hullámokat újra felkorbácsolni, nem is rekriminálunk tehát tovább, mert azt hiszük a küzdő felek is tisztában vannak és tudatába jutottak az elkövetett nagy hibáknak? Megnyugvással, bár nem teljes megelégedéssel veszünk tudomást a választás eredményéről, amde itt a mi véleményünk csak alárendelt szerepet játszhatik, sokkal fontosabb, sőt első sorban kiemelendő a választás hatása a vármegye új alakulása szempontjából.

Nemcsak két pályázó, de két tábor, két nagy párt állott egymással szembe; erkölcsi súlyát mérlegelni nagyon nehéz és nagyon hálátlan feladat; míg az egyik párt fanatikusan ragaszkodott jelöltjéhez és heteken át lázas munkával szervezkedett, addig a másik párt bizva jelöltjének kiváló érdemeiben szinte természetesnek találta a többséget, melyet toborozni már a késői jelölésnél fogva, az idő rövidsége miatt lehetetlen volt.

Kísérletet sem teszünk arra, hogy a két jelölt hivatottságát egymással szembe állítsuk, mert a kedvező eredmény még erre nem bír elég döntő súllyal; dr Váentsik Ferencet szilárd jellemén, nagy tudásán és energiáján fölül még a vármegye szolgálataiban eltöltött évek nagy érdemei, a vármegye békéje érdekében megnyilvánult nagy áldozatkészsége, — melyben kételkednünk nem szabad, — egyenesen érdemessé tették volna a felelősségterhes, diszes állásra és ha az eredmény nem is javára dőlt el, teljes megnyugvást találhat abban, hogy nem a közönségnek személye iránt táplált bizalmatlansága, mint inkább a körülmények véletlen játéka szövetkezett ellene. És ha azt akarja,

hogy az a tisztelet és szeretet, mely őt eddig környezte, továbbra, a messze jövőben is állandó kísérelője legyen, úgy most kell meghoznia *azt a legnagyobb és legnagyobb, a legnemesebb áldozatot*, midőn emancipálva magát az eddigi káros befolyásoktól, félre dobja a hozzá és jelleméhez nem méltó kicsinyeskedést és megmarad a választás előtt elfoglalt álláspontjánál, mely a főispánnal volt ellentétek elsimulásával arra kell ösztönözze, hogy szép és diszes állásában megmaradjon, a fiatalokat nagy tudásával és tapasztalatával támogassa, mert ezt így kívánja, így várja, így követeli tőle a vármegye jól felfogott érdeke és így kívánja, így követeli ezt most a *vármegye békéje*, melyet e kínos harcban oly sok előszeretettel hangsúlyoztak.

Mert mi hiszük, valljuk és reméljük, hogy nemsokára eljövend az idő, mikor ez a vármegye és annak közönsége dr Váentsik Ferencnek a meghozott nemes és nagy áldozatáért le fogja majd róni az elismerés adóját és halálját.

Van azonban szavunk az ujonnan megválasztott alispánhoz dr Sebessy Jánoshoz is; mi a jellemében, theoretikus tudásában nem kételkedünk, nem is kételkedtünk soha; tudásáról volt alkalmunk meggyőződni, jellemének egyik bizonyítékát láttuk abban az energikus erőben, mellyel kitűzött célja felé a legtisztelteméltóbb határozottsággal törekedett és ha ezt az erélyt, tudásával párosulva, a tapasztaltabbaktól még tanulva, diszes állásában is megtartja, akkor bizalommal tekintünk jövője elé. Az a kitartó, szívós erély juttatta a vármegyei tisztviselőikar élére a legalacsonyabb fokról; ne feledje el tehát soha, hogy a ki magasra hág, az nagyobb bukik, ha minden léptére gondosan nem vigyáz. Az ifjuságszülte tapasztalatlanságot pótolja szorgalmas tanulmánnyal és munkával; lelkéből lépjen ki gyökerestől minden keserűség, melyet a hosszú küzdelem benne felgyűjtött; keresse az utat, mely azon tisztesség egyének rokonszenvéhez közelebb vezet, a kik e küzdelemben természetes, de becsületellen voltak, és keresse főleg mindég és mindenben azt az utat, mely jóbarátoknak és el-

hajó-jegy iroda felé, amely a szomszéd utcában 3—4 percre van az ügynökségtől.

Kedves Kiss ur — mondja utközben Falk ur — ez nem fog Önnek többé kerülni, mint 8—10 frankba s aztán minden rendben lesz. Mi? kérdeztem az Ön átjövetele körül 8—10 frankba? Kérem Falk ur, tessék akkor visszamenni, én megkísértem elintézni magam. „Oh semmi esetre, én fogok Önnel menni.“ Bemertünk az irodába s ott Falk ur az egyik könyvvezetőhöz vezetett s elkezdett beszélni vele. Utánna én is megkísértem a könyvvezetőnek előadni a dolgot angolul, mi alatt Falk ur eltűnt s a 8—10 frankot, ha akartam volna, sem lett volna kinek kifizetni.

Itt a magyar s különösen a székely kivándorló, aki rendszeren idegen nyelvet nem beszél, jó kézből van.

A székely kivándorló a hajón, azaz ugynevezett „fedélközön“ utazik. Ez a fiúmei „Cunard“ vonal ha óin a III. osztály, a német vállalatok újabb hajóin IV. osztály. Szeptember 22. Vasárnap reggel volt. Hideg szél fújta a fedélzeten, mikor én a fedélközi utasok közé vegyültem. Az utasoknak, akik más osztályokban utaznak, csak engedélyvel lehet oda átmenni. Az utasok egy része kimerülten az ut fáradalmaitól erejét vesztve, felálomban fekszik a fedélzet azon szögleteiben, ahol a szél hidegtől nemileg védve vannak. Egy csoportban az álmatlanságtól és kimerültségtől beesett szemű emberek kártyáznak körbe fekvő, míg egy csoport szemlélő a hátuk mögött öli idejét. Amott egy csoport, amely zsol-táros könyvet vesz körül s vasárnap lévén, énekelni próbálgatja azokat. Éppen abban a szögletben, amely mellett én álltam egy fiatal ember félre fordulva a tömegtől, imádkozik, egy másik arra jól megnézi és gunyosan mosolyog.

Az egész tömegben kimerültség, sápadtság, lehangoltság uralkodik. Ilyen körülmények közt tölt el a kivándorló, a hajó gyorsasága és tenger állapota szerint 8—10—15 napot. Aztán az öreg hajó a part felé egyre csendesebben haladván végre a kikötőbe ér (New-Yorkba). Ez sokaknak valósággal a megváltás órája. Vidámság, öröm, remény van az arcokon. Ez csak rövid ideig tart, mert most következik a legnehezebb idő Ellis Islandon.

Ellis-Islandra viszik a kivándorlót, mielőtt Amerika földjére valóssággal rálépne. Ezen a szigeten van a helye a bevándorlási hivataloknak. Itt vizsgálják meg csomagot, embert és nem ritkán megtörténik az, hogy a kivándorló ismét egy tengeri ut előtt áll. Meg sem érintheti az amerikai száraz földet, mert már onnan Ellis-Islandról visszazárlítják a hazájába betegség, megszökés s hasonló okok miatt.

Ellis-Islandon nagyon forgalmas élet van. Amint a hajók New-Yorkba érkeznek százak s ezrek szállanak partra s óriási sürgős-forgást teremt a néptömeg. Egy óriási teremben folyton megy és jön, nyüzsgő a nép. Orvosok vizsgálnak meg mindenkit. Mindenki bemondja, hogy hová megy, mennyi pénzzel rendelkezik stb. A kimerült utastól most itt, majd amott kéri a jegyet. Egyik megtalálja, a másik idegesen kapkod mindenfelé.

Az ut pora még rajta van az emberekben, az álmatlanság és fáradság idegessé teszi őket.

Én a váróterem belépőjénél egy padon foglaltam helyet, ahol az utasok jegyét megvizsgálják és a megfelelő vonaton állomására szállítják. A belépő utas a jegyeért kapkod s azt nem találva gyakran a kétségbeesés szélén áll. Láttam, amint az egyik hivatalnok tréfát űz egy ilyen kétségbeesett ártatlan leányból. Az a kép, amely ez emberek kétségbeesett rohanását, kapkodását mutatja, talán életemen keresztül kísérni fog. Ezek után jött a kivándorló a vonatára, amely arra a helyre viszi, amelyet utazása végpontjául a bevándorlási hivatalban bemondott.

Ilyen keserves fáradsággal, küzdelemmel, a meg-megújuló fájó honvágygyal lelkében, jut el a székely kivándorló Amerikába.

KÜLÖNFÉLEK.

HUSVÉTI ÉNEK.

Írta: Demeter Dénes.

A kikelet lágy fuvalma,
Fakaszt sok szép virágot
A kéklő menny fenysugára,
A földre már leszállott;
Daltól hangzik bokor, erdő,
Illatárban a mező,
Hegyen völgyön új az élet
Üdvöz légy szép kikelet!

Fölnyílt a sirnak zárja,
Krisztusunk feltámadott;
Az elcsüggedő szívekbe
Új hitet, reményt adott.
Nem örök többé a halál
Égi szózatot hallunk;
Ne csüggedjünk, ne busuljunk,
A sirból feltámadunk!

A koporsótól nem félünk,
Nem rettegjük mi a sirt,
Biztos halhatatlanságban
Találjuk meg a gyógyirt.
A természet szent törvénye
Mondja: örök élet van...
Kik egymástól itt elválnak
Találkoznak szebb honban...

— **Lapunk előfizetőinek,** olvasóinak, barátainak és kedves munkatársainknak ez uton kívánunk: **boldog husvétii ünnepeket.**

— **Rp. Keserű labdacok** a Böm-böde részére.

Sign: Hetenként egy adag.

Minden madár zeng az ágon:
Ünnep van ma a világon,
Habár por és hamu vagyunk,
Azért mégis feltámadunk.

Az most a mi szép reményünk
Pusztulástól, hogy nem félünk;
Nincs semmi baj, nem busulunk,
Ha meghaltunk feltámadunk.

Ünnep lesz még a világon
Kis madár zeng még az ágon,
Elfelejtjük bánatunkat,
Vigan fogyasztjuk borunkat.

A koresmáros a ki hallja,
Bajza alatt nem ezt vallja;
Hiába volt a választás
Silány volt a borfogyasztás
S hasznát nem látta... de más...
Dr Veritas.

— **Olvasóink szives figyelmébe.** Feltorlódtott aktuális közleményeink miatt, csak most kezdhetjük meg Kiss Sándor Amerikában élő hazánkfia nagyérdékű cikksorozatának közlését, melyre ezuttal is felhívjuk olvasóink szives figyelmét.

— **A helybéli kerületi munkásbiztosító pénztár** pénteken e hó 17-én este fel 8 órakor igazgatósági ülést tartott Betegh Pál igazgató elnök elnöklété mellett, melynek tárgyszorozatából fontosságuknál fogva a következőket hoztuk nyilvánosságra. Az Országos Orvos Szövetség udvarhelyvármegyei fiókja a betegsegélyező pénztár Elnökségéhez intézett átiratában olyan feltételeket illetve követeléseket szabott, melyeket a pénztár anyagi megrázkodtatások nélkül egyáltalán meg nem bírhat, mert ha az összes bevételek az orvosok díjazására fordítatnának, akkor a tagok jogos és törvényes igényei kielégítést nem nyerhetnének. Az igazgatósági ülés e tárgyban beható tanácskozást tartott és Deréki Antal, Bomhér Sándor, Szabó József, Csató Imre és még mások érdemes felszólalása után elnök indítványára abban állapodott meg, hogy az átiratra sürgősen válaszolva tudatja, hogy végső erejének megfeszítésével az Országos Munkásbetegsegélyező pénztár utólagos jóváhagyása reményében az eddigi orvosoknak az udvarhelyi járásra felajánl 200 korona évi fizetés többletet és 200 korona utazási és kiszállási átalányt, tehát összesen 1600 koronát; a székelykeresztúri orvosnak összesen 400 korona, a parajdi orvosnak összesen 300 korona évi díjazást. Egyben megállapodás történt arra nézve is, hogy ha az Orvos Szövetség helyi fiókja e méltányos ajánlatot el nem fogadná, akkor az állások betöltésére nyílt pályázatot fog hirdetni és ha az orvosok május 1-én működésüket beszüntetnék, akkor az igazgató-ülés megállapodása szerint minden 3 napon belül megbetegedett, vagy betegsége dacára is fentjáró tag egyszeres táppénzt, a 3 napon túl munkaképtelen tag pedig kétszeres táppénzt fog kapni, melyből minden kötséget maga tartozik fizetni. Ez azonban csak átmeneti időszak lesz, mely addig tart, — míg az orvosi állások újra betöltetnek. Kívánatos volna ha az Orvos Szövetség helyi fiókja belátna a pénztár nehéz helyzetét és humánusabb felfogással tárgyalná ezt a kérdést, mely a munkások érdekét érzékenyen érinti.

— **Kitüntetés.** Salamon Kálmán jeles műfaragó, fa-szobrászunk újabb kitüntetésben részesült, amennyiben Nagy-Küküllővármegye főispánja a következő levelet intézte hozzá: Tek. Salamon Kálmán műfaragó urnak Székelyudvarhely. Daranyi Ignác m. kir. földmivelésügyi miniszter önagyméltóságának folyó évi április hó 2-án 33170. IV—2. szám alatt kelt leirata folytán örömmel hozom szíves tudomására, hogy a Segesváron 1907. évi december hó 16-án az özevgy Baró Kemény Béláné elnöksége alatt álló itteni Tulipán Szövetség Magyar Védőegyesület fiókja közvetítésével rendezett kiállításban szép gyermekjátékok és dobozok által való sikeres részvételével, amiről a miniszteri biztos kiküldése által szerzett meggyőződést, önagyméltóságának teljes elismerését érdemelte ki. Miről szerencsekívánatom kifejezése mellett készséggel értesitem. Segesvár, 1908. évi április 10-én. *Apáthy Péter*, főispán.

Ugyanazon helyről Baresay Károly is kapott hasonló kitüntető kéziratot az általa kiállított textiliparúért. Így vagyunk mi ezzel; mindenhol inkább méltányolják székely iparunkat mint itthon, a hol legjobban pártfogolni és támogatni kellene.

— **Kegyeletes megemlékezés** A székelyudvarhelyi m. kir. állami főreáliskola igazgatóságától, a következő sorokat vettük: Tekintetes Szerkesztő Ur! A mult hó elején egy kérelemmel járultam néhai Bedő Ferenc református pap barátjaihoz s volt hiveik, hogy a helybéli református temetőben roskadozó sirja helyreállításához s egy szerény sírkövel való megjelölése költségeihez hozzájárulni kegyeskedjenek. Felhívásom nem maradt eredménytelenül, már összegyűlt 113 korona. Igaz

még nagyon kevés arra, hogy a fenti célt tisztességesen meg lehetne vele valósítani de biztat a reménység, hogy többen lesznek barátai és tisztelői közül, akik e sorokat olvasva szintén elküldik koronájukat, s így koronához korona gyűlvén, összegyűl a szükséges összeg. Tisztelettel kérem T. Szerkesztő Urat, kegyeskedjen fenti soraimat, valamint az alább felsorolandó adományozók névsorát közölni, mintegy a nyilvánosság megnyugtatóására, s figyelmének felhívására. Adakoztak: Balassy Sándor és Dr Mezey Ödön 10—10 K, Fekete Manó 3 K, Máthé Pál, Dámokos Andor, Molnár Károly, Gönczy Lajos, Solymossy Endre, Szabó Árpád, Kállai Ferenc, Márk M., Dr Sebesi János, Baczó Lajos, Dr Paál Ernő, Dr Demeter Lőrinc, Dr Ráczkői Sámuel, Györfői Titusz, Csanády Zsolt, Gyertyánffy Gábor, Szabó István, Simó Máttyás, Heitz Vilmos, Háberstumpf Károly, Kovács Demokos, Pao Z. József, Hargita Nándor, 2—2 K, Soó D., Lakatos., Daróczy M. X. Y olvashatatlan, Szabó Gábor, Nagy I., Ferenczi J., Galter J., Szabó D., Csépi J., Szakács Gy., Szabó A., Simó J., Orbán G., Sterba Ö., Paschek V., László D., László A., N. N. Kádár, Kovács J. Menyhart A., Kónya K., Köszörűs I. Szabó Gy., Csutak J., Borosi J., Szabó M., Csia K., Lőrincz A., Biró S., Jeddí T. Bod K., Gagyi D., Kinda S., Pál T., Józsa P., Derzi D., Felszegi F., Demeter M., N. N., Fekete B., Derzi J. 1—1 K.

— **Elszámolás.** A folyó év március 15-én a „Székely Dalegytel“ által rendezett hazafias ünnepély összes bevétele 304 K 70 f, Faás Gyula ur 1 korona felülfizetésével 305 K 10 fillér volt. A kiadást nyugták igazolása szerint 138 korona 62 fillért levonva, maradt tiszta jövedelem 174 K 8 fillér, melynek fele azaz 87 K 4 fillér az agyalfalvi székely emlék javára adatott át.

— **Figyelmeztetés.** Tekintettel a husvétii ünnepekre a Magyarországi Munkások Rokkanti- és Nyugdíj Egylete helybéli 138-ik pénztára husvét első napján nem tart pénztárnyitást, hanem ahhoz egy hetre vasárnap, április 26-án.

— **Az oltáregylet** vasárnap folyó hó 26-án jötekevényeü múkedvelő előadás: rendez. Csiki Gergely „Buborékok“ című vigatek kerül színre.

— **Unitarius istentisztelet.** Husvét első és második napján d. e. 10 órakor kezdődőleg a varmegyeház nagytermében unitarius istentisztelet lesz.

— **Iparossegédek jutalmazása.** A kereskedelemügyi miniszter utal idén is 100—100 korona pénzzutalmat és elismerő okleveleket ad olyan iparossegédeknek, kik a legtöbb munkósi időt, szorgalmat és hűséget mutatnak ki. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara kerületében (Marostorda-, Csik, Háromszék- és Udvarhelymegye) négyen részesülnek támogatásban. E jutalom elnyeréséért a segéd mestere tesz előterjesztést a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamarához legkésőbb 1908. évi június 10-éig. Később érkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek. A közelebbi feltételek a kamara iradójában, az ipartestületek és társulatok elnökségeinél megtekinthetők.

— **Sikerült vizsgák.** Péter Lajos és Fogarasi Géza, a székelykeresztúri unit. gimnázium helyettes tanárai a pedagógiából sikeresen tették le vizsgátaikat és Péter Lajos május 1-től kezdődőleg már rendes tanári jellellettel folytatja, eddig is lekedéssel és sikeresen végzett szép feladatát. Szívünkől üdvözljük ez alkalommal a két derék tanárt és tartós eredményt kívánunk további működésükhöz.

— **Miniszteri biztos.** A közoktatásiügyi miniszter Jancsó Benedeket az erdélyi összes román gimnáziumokhoz a magyar nyelvi oktatás ellenőrzésére miniszteri biztosnak nevezte ki.

— Az országgyűlési függetlenségi 48-as párt kültagokat fölvevő bizottsága legutóbb tartott ülésén városunkból fölvette a párt kültagjai sorába: Dr. Valentik Ferenc megyei főügyész és Solymossy Endre kollegiumi tanárt.

— Az erdők kiirtásának megakadályozása. A földművelésügyi miniszteriumhoz érkezett jelentések szerint többször előfordul az, hogy egyes birtokosok, de inkább fatermelessel foglalkozó gyárosok és vállalkozók a kihasználás végett talajostól együtt megvásárolt és feltétlenül erdőtalajt, mely sok esetben még véderdő jelleggel is birt, minekután sebtében letarolták, az így letarolt erdőt tájékozatlan kisgazdáknak jelentékeny vételár mellett fölparcellázták és eladták. A kisgazdák nagy reménységgel fel is ásták és kapálták a drága pénzen és rendszerint kölcsönre vett földet, amíg egyszer csak néhány év múlva azt tapasztalták, hogy a csekély televény réteg kimerült s a mezőgazdasági művelésre nem alkalmas. Természetes, hogy ily módon a hangzatos parcellázás címén sok kisgazda károsodott, sőt tönkre is ment. Még jobb eset volt az, amikor a kisgazdák a megvásárolt erdőterületeket legeltetésre használták föl, a még véderdő jelleggel bíró erdőket sem kímélve. Darányi földművelésügyi miniszter erélyes rendelettel végre jár ennek a tarthatatlan állapotnak és az erdőfelügyelőségekhez intézett rendeletében kijelenti, hogy a jövőben minden rendelkezésre álló törvényes eszközzel megakadályozni kívánja, hogy a feltetlen erdőtalajokban levő erdők kihasználásának és egyes élelmes vállalkozók jövőben a nép tájékozatlanságát és jóhiszeműségét kihasználhassák. Nem szabad jövőben megtörténi annak, hogy az élelmes vállalkozó, miután az erdők fakészletét előnyösen kihasználta, az erdősítés közeledésére alól kibújjon s azt a vásárló kisgazdára áthári s. Szigorú felelősség terhe alatt utasítja a miniszter az erdőfelügyelőségeket, hogy a visszaélések megakadályozása érdekében a legéberbb figyelemmel kísérjék a vágásterületek gazdasági kihasználását. Ahol törvényellenes gazdálkodást tapasztalnak, vagy akár ilyenek tervbe vételéről tudomást szereznek, azonnal a legerélyesebben lépjenek közbe, hogy a vásárolni szándékozó kisgazdák az erdők fenntartására vonatkozó törvényes rendelkezésekről azok megismerésének következményeiről idejkorán felvilágosítsanak és amennyiben a kisgazdák érdekeinek az erdővásárlás már előreláthatóan nem felel meg, azok a vásárlástól visszatarassanak. Elrendeli azt is a miniszter, hogy ahol már egyes kiirtott erdőkben, melyek talaja mezőgazdasági művelésre nem alkalmas, a fenntartott jelzett káros üzem megindult, azt azonnal szüntesse be s intézkedjen az iránt, hogy a törvényellenes cselekvés megtoroltassék s az erdősítési munkálatok, úgy amint azt a törvény előírja, haladéktalanul megkezdődjenek.

— A „Szabadság” szerkesztősége. A „Szabadság” marosvásárhelyi pol. lap fel. szerkesztője: Lajos Dénes megvált a laptól és vele az összes munkatársak. Nagy sajnálattal veszszük e hírt mert Lajos Dénesben a vidéki hírlapírók igen tevékeny szorgalmas és tehetséges munkatársat veszítenek el. Becsületes lelke nem bírta tovább a rágalmozást, melynek a sok hazug bandától ki volt téve. Lapjától egy szép vezércikkben búcsúzik el.

— Darabontok öröme. Mint a fővárosi lapok írják, a király elrendelte, hogy azok a darabont tisztviselők a kik a Fehérvári kormány alatt állami szolgálathoz leptek, a király magánpénztárából élelfigyiglan fizetést és lakpénzt kapjanak, egy másik része pedig végkielégítés képen egy évi fizetésben részesíttessék. Az első rendelkezés évi száz-

ezer korona járulékat képez, az egyszerre kifizetendő végkielégítés összege pedig háromszázezer koronát. Teremtő atyánk az égben, hány szegény magyar iparost lehetne ebből a tenger pénzéből a boldogulás felé juttatni?

Szerkesztői üzenetek.

Egy urnőnek. Helyben. Elismerő kegyes sorait köszönöm és fáradságos munkám közepette nagy örömmre és vigasztalásomra szolgál az a kintvétel, melyben érdemen felül részesített. — Szives kérdéseire egyszer s mindenkorra azt válaszolhatom, hogy az aláírás nélkül vagy aláírással megjelölt cikkek nagy részét magam írom és néha csak azért nem jegyzem, mert szerénységem tiltja, hogy nevémet mindig előtérbe toljam.

K. L. né Sepsiszentgyörgy. Rendkívül kedves küldeményével, melynek közlését alkalomadtán, hovaelőbb meg is kezdjük. Szives üdvözléssel, boldog ünnepeket kívánunk.

Többeknek. Az aktuális közlemények úgy feltorlódtak, hogy küldeményeink eddig nem szoríthatunk tért; de most már a választás lezajlása után mindegyiknek sorát ejtjük addig azonban szives türelmüket kérjük.

Kiadja: Betegh Pál könyv- és újság kiadó intézete.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

„Eredeti Singer”

varrógépek a legkisebbtől a legnagyobbig szabott ár mellett, készpénz vagy részletfizetésre, e megyében *kizárólag csak Székelyudvarhelyt Kossuth-utca 1. sz. alatt levő „Eredeti Singer” cég raktárában rendelhetők meg*, hol a részletfizetések is teljesítendők. Tehát sem kereskedők, sem más ügynökök *valódi* Singer fele varrógépeket nem árulhatnak.

A varrógépek bármikor vételkötettség nélkül is kipróbálhatók.

Folyó évi április havában *ingames műhímezési tanfolyamot* rendezek, a melyre már most felhívom a közönségünk figyelmét. A tanfolyamra jelentkezéseket elfogadok.

Kiváló tisztelettel:

Bokor András,

az „Eredeti Singer” cég megbízottja.

Sz. 4—1908 kj.

Tölgyfaeladási hirdetés.

Szekelyzsombor község tulajdonát képező erdő A. u. o 1 2. 3. és 3—1 oszt. család v. 140 13 k holdján elszórtan visszamaradt, kijelölt 463 km. mü. és 937 km tűzifára becsült tölgyfát a község háza 1908. április 23. é. 10 órakor tartandó zárt írásbeli ajánlatokkal összekötött nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek tövön az erdőben kikiáltási aron felül eladja.

Kikiáltási ár 4352 korona.

Bánatpénz 10 szazalek.

Utóajánlatok nem fogadtnak el. Részletes b. csés, árverési, és szerződési feltételek a varganyi m. kir. járási erdőgondnokságnál és alólírotnál megtekinthetők.

Szekelyzsombor, 1908. márc. 29.

SZITÁS JÁNOS

biró.

Könnyű, vidékre alkalmas, **börtedelesekocsi**, elköltözés miatt, jutányos árban azonnal eladó! Értekezhetni Gáspár József úrnál Székelyudvarhely.

KIADÓ LAKÁS!

Szekelyudvarhelyt, **Orbán Antal** készruháüzlete és a kir. pénzügyigazgatóság mellett levő emeleti lakás, két utcai és egy udvari szoba, konyha újra átalakítva, **f. évi május 1-től kiadó.** Értekezni lehet **Gáspár Ferenc** börtkereskedővel.

Eladó ház!

A Szent Imre-utca 44. sz. alatt egy földszinti 2 külön bejáratu szoba és pince, az emeleten 3 nagy szoba, konyha, előszobából álló lakás, továbbá külön udvaron egy 3 szoba és konyhaból álló lakás együttesen eladó. Értekezhetni **Gyerkes Mihály**, ig-tanító, megbízottal.

— Könyvkötő tanulónak felvesz egy jóra való fiut azonnal Betegh Pál könyvkötő-intézetébe Székelyudvarhelyt.

Szám: 1377—1908 szb.

Pályázati hirdetés.

Siklód községben a **szülésznői állás** megüresedett. Ezen állás elnyerhetése végett folyó évi május hó 1-ig a pályázók felszerelt folyamodványukat beadhatják.

Javadalmazás:

Rendes fizetés 100 korona

Lakbér 40 korona és 2 korona működési díj minden egyes szülésnél, ezért 8 napon át a beteg asszonyt látogatni köteles.

Szekelykeresztur, 1908. április 7-én.

Gálffy, főszolgabíró.

Szám: 1438—908. szb.

Pályázati hirdetés.

Közhirre teszem, hogy a siménfalvi korbáhai állás (székelykereszturi járás) lemondás folytán megüresedett. Pályázni óhajókat felhívom, hogy felszerelt folyamodványukat folyó évi május hó 1-ig annyival inkább adják be hozzám, mert a később érkezett folyamodványokat figyelembe nem veszem.

Ezen állással járó javadalmazás:

Rendes fizetés évi 100 korona.

Lakbér 40 korona.

Minden szülésnél egy véka gabona vagy esetleg 2 korona működési díj, miért is 8 napon át köteles az illető betegnél látogatást tenni.

Szekelykeresztur, 1908. évi április hó 7. én.

Gálffy, főszolgabíró.

Új kocsik

szekerek,

gazdasági felszerelések, ekék, eketaligák kaphatók s mindenféle más megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl. **Lakatos Mihály** kovácsmester Székelyudvarhelyt, báró Orbán Balázs utca 7. sz. alatt. Készítményeimért teljes felelősséget vállalok.

Képes levelezőlapok, finom hazai

levélpapírosok dobozokban és doboz nélkül nagy választékban kaphatók

BETEGH PÁL

könyv-, zenemű- és papírkészítésben Székelyudvarhelyt Névjegyek izléses kivitelben készíttetnek

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótlék

egy régiónak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közhírnél, oszónál és meghűléseknél, bedörzsölésével sóséppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80 1.40 és K2—és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerlára az „Arany országhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.